

En lloança de les dones madures - Stephen Vizinczey

Les relacions entre la noia i l'home madur van ser magistralment novel·lades per Vladimir Nabokov a *Lolita* l'any 1954. Deu anys més tard, Stephen Vizinczey les va complementar a *En lloança de les dones madures*, on les edats s'inverteixen: és el jove qui cau fascinat per dones que li doblen l'edat. Nabokov va fugir de Rússia el 1919, arran de la Revolució, i va viure a Anglaterra abans d'instal·lar-se als Estats Units. Vizinczey va fugir d'Hongria el 1956, fugint de la invasió soviètica, i va viure als Estats Units abans d'establir-se a Londres: un rus i un hongarès que han esdevingut escriptors de renom en llengua anglesa, tots dos coneguts per un llibre pretesament eròtic i exempt d'obsenitats.

Al contrari que *Lolita*, la novel·la de Vizinczey es pot llegir versemblantment com una proposta seriosa de relació, tal com el mateix autor indica a la dedicatòria. El missatge és clar: «Intentar fer l'amor amb algú que és tan inexpert com tu em sembla tan assenyat com ficar-te en aigües fondes amb una persona que tampoc sap nedar». Pel protagonista del llibre, l'experiència de les dones madures (entenent com a tals les que voregen la quarantena), tant en l'aspecte afectiu com sexual, les fa particularment idònies no només per a la iniciació de jovenets, sinó per mantenir-hi relacions al llarg dels anys. Els sobtats canvis d'humor de les *lolites*, les seves vacil·lacions, mentides i crueltats són substituïdes pel caràcter estable i la personalitat engrescadora de dones en saó, avorrides d'esposos avorrits. Així doncs, ¿qui ha d'iniciar les noietes? El protagonista del llibre, András Vajda, s'avança a la pregunta quan escriu, després d'una frustrada aventura de joventut: «Les noies jovenetes han d'ensenyar les seves camises de dormir als homes més grans».

Inserit en la tradició que han seguit els autors de memòries íntimes a partir del segle XVIII, András Vajda esquitxa de consideracions morals les diferents etapes de la seva joventut. La perspectiva pedagògica queda clara en els títols de capítol: «De com esdevenir un amant», «De les mares de nens petits», «De la felicitat amb una dona frígida»... El catàleg de dones és bastant complet, tot i que el protagonista no en fa col·lecció ni les abandona tan bon punt les aconsegueix. El seu propòsit és indubtablement filantròpic: aspira a proporcionar plaer, és a dir, energia. Concep les dones com a éssers complexos, les tracta amb respecte i estimació, i només se'n separa quan la relació s'ha esgotat. La seva poligàmia amable és oposada a la misogínia.

Però els aspectes didàctics no es limiten als models de comportament femenins. El capítol dedicat a la revolta d'Hongria contra el Pacte de Varsòvia és una lliçó d'història, i el viatge als Estats Units serveix per establir comparances no gaire complaents per al Nou Món. Així, Vajda troba a faltar els bidets a les cambres de bany americanes, i troba insultant la coqueteria femenina que s'esgota en ella mateixa, igual

com «les dones que miren la televisió durant hores cada dia, que taral·legen els anuncis de detergents, que fan petons amb els ulls oberts i s'enorgulleixen de ser pràctiques».

L'agilitat i l'humor, sobretot en els diàlegs, omplen el text de joia de viure, adequada en particular per a lectors joves. La inexperiència, però, pot fer difícil d'apreciar l'enginyós desenvolupament d'algunes escenes. Al costat de les relacions esquemàtiques, emmordassades o violentes que omplen els productes culturals a l'ús, aquesta novel·leta fresca, intel·ligent i festiva resulta recomanable per a totes les edats.